Aan de Raad

Made, 16 mei 2023

Raadsvergadering 8 juni 2023	**Registratienummer:** 2023254922 **Casenr:** Meerdere
Onderwerp: Update Nota Archeologie inclusief geactualiseerde beleidskaart en bijbehorende vrijstellingsgrenzen	

Portefeuillehouder: J.G.M. Vissers **Ambtelijke coördinatie:** Grondgebied **Steller:** M. Simons	**Bijlagen:** 1. Raadsbesluit 2. Oplegnotitie met vrijstellingsgrenzen 3. Geactualiseerde beleidskaart Drimmelen 4. Publiekssamenvatting rapportage	**Ter inzage:** 1. Rapportage RAAP: Verdronken en teruggewonnen

SAMENVATTING
Op 24 januari 2013 heeft de gemeenteraad de Nota Archeologie vastgesteld. Inmiddels zijn we 10 jaar verder, waarin allerlei archeologische onderzoeken hebben plaatsgevonden. Deze hebben soms nieuwe inzichten gegeven. Daarnaast beschikken we inmiddels over nieuwe wetenschappelijke theorievorming en nieuw en gedetailleerder kaartmateriaal.
Ook hebben we te maken met eisen uit de Erfgoedwet en de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2024 waardoor het nu tijd is de archeologiekaarten te actualiseren. De archeologische waarden- en verwachtingskaarten die zijn gemaakt voor de verschillende historische periodes zijn vertaald in een archeologische beleidskaart. Op deze beleidskaart zijn de bekende archeologische waarden en de mate van waarschijnlijkheid van de aanwezigheid van archeologische resten aangegeven. Daaraan zijn vrijstellingsgrenzen gekoppeld. Deze kaart geeft, samen met de vrijstellingsgrenzen, duidelijkheid wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen archeologisch onderzoek nodig is. Dit is daarmee feitelijk het archeologiebeleid.

VOORGESCHIEDENIS
Op 24 januari 2013 heeft de gemeenteraad de Nota Archeologie vastgesteld. Inmiddels zijn we 10 jaar verder, waarin allerlei archeologische onderzoeken hebben plaatsgevonden. Deze hebben soms nieuwe inzichten gegeven. Daarnaast beschikken we inmiddels over nieuwe wetenschappelijke theorievorming en nieuw en gedetailleerder kaartmateriaal. Ook hebben we te maken met eisen uit de Erfgoedwet en de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2024 waardoor het nu tijd is de archeologiekaarten te actualiseren.

Het project voor actualisering van het archeologisch beleid is uitgevoerd voor de gemeenten Drimmelen, Oosterhout, Etten-Leur en Moerdijk gezamenlijk, mede omdat de combinatie van gegevens zorgen voor een betere onderbouwing van de onderzoeksresultaten. De studie heeft uiteindelijk geresulteerd in verschillende kaarten. De waarden- en verwachtingskaarten voor de verschillende periodes (midden paleolithicum t/m neolithicum, bronstijd t/m vroege middeleeuwen, late middeleeuwen en nieuwe tijd) zijn vervolgens samengevat in een combinatiekaart, welke is vertaald de archeologische beleidskaart. Op deze beleidskaart zijn de bekende archeologische waarden en de mate van waarschijnlijkheid van de

aanwezigheid van archeologische resten aangegeven. Daaraan zijn vrijstellingsgrenzen gekoppeld. Deze kaart geeft, samen met de vrijstellingsgrenzen, duidelijkheid wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen archeologisch onderzoek nodig is. Dit is daarmee feitelijk het archeologiebeleid.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?
Met het actualiseren van het archeologiebeleid wordt een duidelijk beleidskader vastgelegd voor activiteiten die binnen de gemeentegrenzen in de bodem plaatsvinden. We leggen de mate van waarschijnlijkheid van verstoring van archeologische resten vast, evenals waar archeologisch onderzoek noodzakelijk is bij bodemverstoringen.

HOE PAST DIT BINNEN BELEID EN WETGEVING?
Sinds september 2007 is de zorg voor het archeologisch erfgoed een wettelijke taak voor de gemeente geworden. Dit is een uitvloeisel van het Verdrag van Malta, dat door Nederland in 1992 werd ondertekend en dat op 1 september 2007 in de Nederlandse wetgeving werd verankerd via de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). Sinds die datum zijn gemeenten op basis van de herziene Monumentenwet verplicht om bij ruimtelijke plannen “rekening te houden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten (archeologische) monumenten”. Met de wijziging van de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) in juli 2008 is voornamelijk de gemeente formeel het bevoegd gezag geworden voor de omgang met archeologische waarden bij beslissingen in het kader van de ruimtelijke inrichting van het gemeentelijk grondgebied.

De gemeente Drimmelen heeft vervolgens invulling gegeven aan haar archeologische zorgplicht door een gemeentelijke archeologiekaart met bijbehorend beleidsdocument (Nota Archeologie) op- en vast te stellen. Dit archeologiebeleid fungeert tot op heden als onderbouwde onderlegger voor bestemmingsplannen ter bescherming van de archeologische resten die in de bodem aanwezig (kunnen) zijn.

Op 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden: één integrale wet die betrekking heeft op museale objecten, musea, monumenten en archeologie op het land en onder water. De Erfgoedwet bundelt eerdere wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. Het uitgangspunt is dat de beschermingsniveaus zoals die in de eerdere wetten en regelingen golden tenminste worden gehandhaafd.

De Erfgoedwet vormt samen met de toekomstige Omgevingswet de opvolger van de Monumentenwet 1988 en daarmee ook de Wamz. Laatstgenoemde twee wetten zijn derhalve met de inwerkingtreding van de Erfgoedwet vervallen.

Met de update van de beleidskaart en het beleid voldoen we aan de eisen van de nieuwe vigerende en toekomstige wet- en regelgeving.

Duurzaamheidsparagraaf?
Nee
Toelichting: Dit geactualiseerde beleid heeft geen directe relatie met duurzaamheid. Archeologie is in beginsel behoudend van aard; we willen archeologische resten zo veel mogelijk behouden en dus zo min mogelijk verstoren. Waar bodemverstoring zonder problemen kan plaatsvinden, is te zien op de archeologische beleidskaart.

WAT GAAN WE DOEN?
Als basis van een gemeentelijk archeologiebeleid is het belangrijk te beschikken over een gedegen instrumentarium. Daarom hebben wij een archeologiekaart met toelichting laten

opstellen. Deze kaart is vervolgens vertaald naar een beleidskaart. Deze laatste vormt de basis voor toekomstige afwegingen over de omgang met archeologische waarden bij ruimtelijke beslissingen.

De algemene beleidslijn is beschreven in de reeds bestaande Nota Archeologie uit 2013. De concrete beleidskeuzes (bijv. bij welke diepte of omvang van een activiteit nader archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd) is vastgelegd in de oplegnotitie met tabel met vrijstellingsgrenzen (bijlage 2). We gaan de nieuwe archeologiekaart voor het gemeentelijk grondgebied borgen via een parapluplan archeologie. Dit parapluplan wordt na inwerkingtreding van de Omgevingswet één-op-één opgenomen in het omgevingsplan.

WIE ZIJN DE BETROKKEN PARTIJEN?
Initiatiefnemers van bodemverstorende ontwikkelingen en grondeigenaren.

WAT ZIJN DE KOSTEN?
Ten aanzien van door initiatiefnemers uit te voeren archeologisch onderzoek gaat de wet uit van het ‘veroorzaker betaalt’-principe. Dit betekent dat gemeenten voorwaarden kunnen stellen aan de omgang met het bodemarchief en dat de initiatiefnemers van een bodemverstorende ontwikkeling – in de praktijk meestal grondeigenaren en ontwikkelaars –, afhankelijk van de archeologische verwachting, geconfronteerd kunnen worden met kosten voor onderzoek en behoud. Vanuit het oogpunt van rechtmatigheid is het van belang dat gemeenten in hun ruimtelijk beleid hierop anticiperen met hun eigen archeologie beleidsinstrumentarium.

WAT ZIJN DE ALTERNATIEVEN?
Er bestaat het alternatief om de wettelijk geregelde gemeentelijke zorgplicht voor archeologie niet uit te voeren. In dat geval geldt dan dat bij een bodemingreep groter dan 100 m2 onderzoek nodig is, ongeacht de diepte van de ingreep. Dat is een grote belasting voor de ontwikkelende partij (bij inwerkingtreding van de Omgevingswet heet dit de bruidsschat). En via Interbestuurlijk toezicht van de provincie kan bij wanbeleid de provincie ingrijpen.

De beleidskaart komt voort uit wetenschappelijke inzichten, o.a. objectief verkregen vanuit onderzoek. Hiervoor zijn geen alternatieven aanwezig. Rondom de vrijstellingsgrenzen zijn wel keuzes mogelijk. Dit wordt echter afgeraden. De voorgestelde vrijstellingsgrenzen zijn onderbouwd door ervaren archeologen. Bovendien is sprake van een onderbouwde verruiming van het archeologisch regime: het areaal met verwachtingen waarvoor een strikt archeologisch regime geldt drastisch teruggebracht. Dat betekent dus ook dat het areaal met een ruimer regime veel groter is geworden. Oftewel, over het algemeen betekent dit minder kosten en minder oponthoud.

HOE GAAN WE COMMUNICEREN?
We informeren belangstellenden middels een algemene publicatie van het geactualiseerde beleid. De beleidskaart met toelichting en publiekssamenvatting van de rapportage publiceren we op onze website.

WAT IS DE VERVOLGPROCEDURE?
Na vaststelling van de geactualiseerde beleidskaart en vrijstellingsgrenzen vertalen we deze in een paraplubestemmingsplan archeologie.

Burgemeester en wethouders van Drimmelen

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening
Laten staan ivm handtekening

De raad van de gemeente Drimmelen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.16 mei 2023

gelet op het bepaalde in de Erfgoedwet en de inhoud van de rapportage ‘Verdronken en teruggewonnen: *Actualisatie van de archeologiekaarten van de gemeenten Etten-Leur, Oosterhout, Moerdijk en Drimmelen’* ;

B e s l u i t :

1. De geactualiseerde archeologische beleidskaart en vrijstellingsgrenzen vast te stellen;
2. Te bepalen dat dit beleid vertaald dient de worden in een paraplubestemmingsplan archeologie.
3. Bij vaststelling van het paraplubestemmingsplan de Verordening Archeologie uit 2013 in te trekken.

Made, 8 juni 2023

de raad voornoemd,

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening